

(כג) ויאמר שלום לכם וגו' נתן לכם מטמון באמתחותיכם וגו'.
 ר"ל שבאפשר שבעת שמילאו השקים נתגלגלו המעות בחזרה אל השק,
 וא"כ אינכם חייבים כיון שכספכם בא אלי פעם אחת. (ב)

(כט) וישא עיניו וירא וגו' הזה אחיכם הקטן אשר אמרתם
 וגו'. ר"ל ידע יוסף שיתעולל על בנימין עוד בדבר הזה, ולכן אמר הזה
 אחיכם הקטן אשר אמרתם, הלא גדול הוא, וא"כ יהיה פתחון פה
 להתעולל עליו כיון שגדול הוא. (ב)

וישא עיניו וירא את בנימין אחיו בן אמו. ויאמר הזה אחיכם
 הקטן אשר אמרתם אלי. ויאמר אלקים יחנך בני. וקשה מדוע לא
 השיבו לו כלום על שאלתו. דלכאורה היו צריכין להשיב לו, כן הוא דזהו
 אחינו הקטן. וי"ל דהאי ה' של הזה אחיכם, לאו ה' השאלה הוא אלא ה'
 התימה (פי ה"ל השאלה וה"ל התימה דין אחד להם, דנקודין נמטף פה). והענין הוא כן,
 דהנה כבר כתב האלשיך ז"ל, דמה שאמר להם יוסף בזאת תבחנו בבוא
 אחיכם הקטן הנה, ר"ל אחרי כי אמרתם שיש לכם אח קטן, לזאת
 תביאו אותו אלי, וממנו אחקור אם כנים או מרגלים אתם כי נער קטן
 אין לו דעת כל כך להסתיר הדברים הצנועים, והוא מסיח לפי תומו כל
 האמת. ע"כ ע"ש. לכן כאשר ראה אותו שהוא גדול, כי באמת היה אז בן
 שלשים שנה, כדאיתא במ"ר סדר נשא (פ' י"ד) ואב לעשרה בנים, כדמובא
 ברש"י ז"ל, התחיל לשחוק ולתמה עליהם, ואמר הזה אחיכם הקטן אשר
 אמרתם, הלא הוא גדול ושלם בדעת. [ועי' בהעמק דבר שהוסיף בזה,
 דמשי"א ויאמר אלקים יחנך בני, משום שאמר כי הוא אינו קטן, היה
 נראה כנותן עין רעה על גידולו. ע"כ סיים בברכה ואמר חלילה איני נותן
 רע עין, אלקים יחנך להיות גדול יותר ויותר]. (מס' קהלת יצחק).

(לב-לג) וישימו לו לבדו וגו' ויתמהו האנשים וגו'. ר"ל כיון
 ששמו לכ"א בפ"ע, יוסף בפ"ע והם בפ"ע והמצרים בפ"ע, ולכן תמהו
 מאיזה אומה הוא יכול להיות. (ב)

(לד) וישא משאת וגו' ותרב משאת בנימין וגו'. מחמת שהוטרח
 תיכף להביאו אליו לכן כיבדהו יוסף ביותר. (ב)

מד (א) ויצו את אשר על ביתו לאמר מלא את אמתחות וגו'.
 מפני שהטריחם, ומשקל כאשר יוכלון שאת, וגם להשיב כסף בפי
 אמתחותיהם, זה ג"כ מחמת זאת. וליתן להם תבואה כלמי, ובשתיקה
 אמר ואת גביעי גביע וגו'. (ב)

(ה) הלא זה אשר ישתה אדני בו וגו'. ר"ל כי כן דרך הגנבים לגנוב
 דבר אשר צריכים לזה בכל רגע להשתמש בו, וגם נחש ינחש בו אדני,
 ר"ל בוודאי יודע איך הוא הגביע. א"כ הרי מוכרח שהכל אמת, פ"י
 שאתם אינכם כנים, וכעת הכל לרעה, ע"כ אמר הרעתם, פ"י שאתם
 גרמתם לכם הרעה. (ב)